

Regelrådets uppgift är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Mediemyndigheten

Yttrande över förslag till föreskrifter om tillstånd att sända kommersiell radio

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet bedömer att konsekvensutredningen uppfyller kraven i förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

Motivering till Regelrådets ställningstagande

Förslagsställaren redovisar problem och syfte på ett tydligt sätt samt behovet av att anpassa föreskrifterna till kommande lag- och förordningsändringar (urvalsförfarande och årlig sändningsavgift för analog radio). Konsekvenserna av att inte vidta åtgärder beskrivs för både analog och digital radio och visar varför uppdaterade verkställighetsföreskrifter behövs. Beskrivningen av alternativa lösningar kan godtas med hänsyn till att handlingsutrymmet är begränsat av överordnad reglering och att upphäva och ersätta med nya föreskrifter bedömts ge en tydligare och mer sammanhållen reglering.

Vidare ger underlaget en samlad bild av berörda företag och marknadens struktur, inklusive tillståndsbild (analogt och digitalt), huvudaktörer samt branschens samarbetsmönster; detta är tillräckligt för att identifiera de företag som berörs av föreskrifterna. Det hade varit önskvärt att även beskriva företagen gällande ekonomisk omsättning och/eller antal anställda för att beskriva storlek. Företagens kostnader och intäkter är redovisade på en nivå som är godtagbar i detta fall: avgiftsnivåer framgår (ansökan om tillstånd respektive överlåtelse samt årlig sändningsavgift för analog radio). Förslagsställaren bedömer att ansökningskostnaderna har marginell påverkan på intäkter; myndighetens möjligheter att begränsa administrativa kostnader genom återhållsamma uppgiftskrav framgår också. Påverkan på konkurrens är beskriven. Det framgår att etablerade aktörer i vissa fall kan ha försteg gällande konkurrenssituationen, vilket ger en tillräcklig bedömningsgrund i detta ärende. Underlaget visar dessutom hur förslagsställaren beaktar små och medelstora företags förutsättningar samtidigt som urvalsfrågor styrs av lag. Åtgärder för att begränsa kostnader och andra negativa effekter, tidpunkt för ikraftträdande/informationsinsatser samt hur och när konsekvenserna kan utvärderas är tillräckligt redovisade. Slutligen framgår att föreskrifterna utgör verkställighet, inte går utöver EU-rättens minimikrav och därmed bedöms förenliga med EU-rätten; redovisningen i denna del är godtagbar.

Mot bakgrund av att redovisningen av samtliga delaspekter är tillräckliga bedömer Regelrådet att konsekvensutredningen uppfyller kraven.

Innehållet i förslaget

Förslaget avser föreskrifter om verkställigheten av de ändringar som har föreslagits i radio- och tv-lagen (2010:696) och i radio- och tv-förordningen (2020:878). Föreskrifterna innehåller bestämmelser om ansökningsförfarande och vad en ansökan ska innehålla när det gäller frågor om tillstånd och överlåtelse av tillstånd att sända kommersiell radio. Föreskrifterna innehåller också bestämmelser om sändningsavgift för analog kommersiell radio. Genom förslaget upphävs föreskrifter vid ansökan om och överlåtelse av tillstånd att sända analog kommersiell radio (MPRTFS 2017:1) och föreskrifter vid ansökan om överlåtelse av tillstånd att sända digital kommersiell radio (MPRTFS 2023:3).

De nya föreskrifterna föreslås träda i kraft den 15 november 2025. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för tillstånd som har beviljats före detta datum.

Bedömning av delaspekter

Problembeskrivning och syftet med förslaget

Av remissen framgår att föreskrifterna behöver ändras eftersom regeringen har överlämnat en proposition om ändringar i radio- och TV-lagen som innebär att reglerna om tillstånd att sända analog och digital kommersiell radio till stor del blir gemensamma¹. För analog kommersiell radio lämnas också förslag på en ny årlig sändningsavgift. Mediemyndigheten har utgått från att de förslag som lämnas i proposition kommer att genomföras och att myndighetens bemyndigande omfattar föreskrifter om såväl ansökningsförfarandet som sändningsavgifter.

Regeringen har föreslagit bland annat att dagens anbudsförfarande vid fördelning av tillstånd att sända analog kommersiell radio ersättes med ett urvalsförfarande, urvalsförfarande gäller redan idag för digital kommersiell radio. Vid fördelning av analoga och digitala tillstånd ska en mångfald både till innehåll och ägande eftersträvas, hänsyn får tas till om sökande har tidigare erfarenhet av kommersiell radio eller andra ljudmedier och har förutsättningar att bedriva långsiktig kommersiell verksamhet. Ett tillstånd att sända analog kommersiell radio får, på samma sätt som gäller för digital kommersiell radio, förenas med bland annat villkor om att sända ett mångsidigt programutbud. Den som har tillstånd att sända analog kommersiell radio ska betala en årlig sändningsavgift, avgiften ska bestämmas utifrån ett tillståndets marknadsvärde på den kommersiella radiomarknaden.

Vidare beskriver Mediemyndigheten att de befintliga föreskrifterna har fungerat väl och myndigheten har fått in de uppgifter som efterfrågats i ansökningshandlingarna och som har behövts för att pröva en ansökan om tillstånd och medgivande till en överlåtelse av sådant tillstånd. Tillstånd har getts till både stora och små företag.

Förslagsställaren uppger att syftet är att skapa goda förutsättningar för en långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet med ett stort utbud för olika intressen och smakriktningar.

¹ Regelrådet yttrade sig den 8 oktober 2024 över promemoriorna En långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet – förslag till framtida villkor för analog och digital kommersiell radio samt En långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet – förslag till avgiftsmodell för analog kommersiell radio. [Yttrande över En långsiktigt hållbar kommersiell radioverksamhet - Regelrådet](#)

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet bedömer att problem och syfte är tydligt beskrivna. Angivna avgiftsnivåer och principen om sändningsavgifter och hur de beräknas finns angivna.

Regelrådet finner att beskrivningen av problembeskrivning och syfte är godtagbar.

Konsekvenser om ingen åtgärd vidtas

Gällande analog radio beskriver förslagsställaren att ansökningsförfarandet ändras från anbudsförfarande till urvalsförfarande, att ansökan ska innehålla bland annat programförklaring och att nya bestämmelser om sändningsavgift införs. Utan åtgärd blir föreskrifterna i stort obsoleta och inte i överensstämmelse med radio- och TV-lagen. Enligt förslagsställaren är det därför inte något alternativ att inte vidta någon åtgärd.

Gällande digital radio framgår av remissen att nuvarande föreskrifter i huvudsak kan tillämpas, men att kompletteringar behövs, bland annat om att sökande ska redogöra för tidigare erfarenhet. Förslagsställaren anger att myndighetens namnbyte annars kan skapa viss förvirring. Enligt förslagsställaren är det därför inte lämpligt att inte vidta några åtgärder alls.

Regelrådet gör följande bedömning. Avsnittet redovisar vilka följder som uppstår om föreskrifterna inte uppdateras för så väl analog som digital radio.

Regelrådet finner att beskrivningen av konsekvenser om ingen åtgärd vidtas är godtagbar.

Alternativa lösningar

Av konsekvensutredningen framgår att alternativa lösningar har övervägts. För det första att upphäva befintliga föreskrifter och i stället enbart ersätta dem med information. Förslagsställaren avfärdar detta eftersom bindande krav behöver framgå tydligt för sökande, myndigheten och domstolarna. Dessutom anges att befintliga föreskrifter har fungerat väl.

För det andra att antingen upphäva befintliga föreskrifter och ersätta med nya föreskrifter eller att ändra i nuvarande föreskrifter. Förslagsställaren bedömer att det är lämpligare att upphäva och ersätta. Skälen som anges är följande. Lagändringarna för analog kommersiell radio, bland annat övergången från anbudsförfarande till urvalsförfarande och införandet av sändningsavgift, innebär att regleringen behöver skrivas om i sammanhållen form. Myndigheten har bytt namn, vilket innebär att föreskrifter ska ha rätt utgivare i rubriken; detta är relevant för att undvika förväxling och möjliggöra korrekta hänvisningar i ansökningar och beslut. Myndigheten använder en ny författningssamling, vilket innebär att föreskrifter publiceras under en ny beteckning; detta är relevant för spårbarhet och enhetliga hänvisningar framåt. Förslagsställarens slutsats är att upphäva och ersätta ger en tydligare och mer sammanhållen reglering än att göra omfattande ändringar i det gamla regelverket.

Regelrådet noterar att remissen redovisar två alternativ. Det första är att upphäva föreskrifterna och ersätta med icke-bindande information, vilket förslagsställaren själv avfärdar då bindande krav behöver framgå tydligt för sökande, myndigheten och domstolarna. Det andra är att antingen upphäva och ersätta med nya föreskrifter eller ändra i nuvarande; förslagsställaren bedömer att upphäva och ersätta är lämpligare mot bakgrund av lagändringar, myndighetens namnbyte, ny författningssamling samt ett nytt eller förändrat bemyndigande.

Regelrådet finner att eftersom föreskrifterna är en konsekvens av förväntade lag- och förordningsändringar har förslagsställarens handlingsutrymme att själva överväga bredare alternativa lösningar varit begränsat.

Regelrådet finner att beskrivningen av alternativa lösningar är godtagbar.

Berörda företag

Av konsekvensutredningen framgår att det idag finns tre nationella tillstånd och 35 regionala tillstånd att sända analog kommersiell radio. I det digitala marknätet finns det 31 tillstånd, för att huvudsakligen sända nationellt men som i dagsläget endast är utbyggt till 40 procent (utförligare beskrivning finns i bilaga 1 till remissen med lista över nu gällande tillstånd och tillståndshavare och sändningsområden). Vidare beskrivs i remissen att den kommersiella radiomarknaden är liten till både antal aktörer och omsättning, med få tillståndshavare och omfattande samarbeten kring annonsförsäljning, tekniska tjänster och redaktionellt innehåll. Två större bolagsgrupper har en framträdande roll: Bauer Media och Viaplay Group. I avsnitt 5.1 (sid. 6 ff. i konsekvensutredningen) finns en beskrivning av nuvarande tillståndshavare och radiomarknaden före en ändrad reglering av tillståndsförfarandet.

Förslagsställaren har beskrivit de bolag som finns etablerade på radiomarknaden med samarbetsförhållanden inom branschen gällande annonsering, format och försäljning, antal sändningstillstånd per bolag, vilka tjänster inom radio och annan mediautgivning bolagen har, ägande och andra karakteristika. Intäkter kommer till bolagen genom annonser och vilket antal lyssnare som tar del av dem. Två bolag har sina egna försäljningsorganisationer av reklam. De bolag som inte har en egen säljorganisation har i hög utsträckning samarbeten med de två aktörer som har det. En ny aktör som planerar att söka tillstånd och etablera sig på marknaden bör därför räkna med att av strategiska skäl och marknadens karaktär komma att ingå samarbeten av denna typ beskriver förslagsställaren. Av beskrivningen framgår också att det finns utländskt ägande i olika grad av flera bolag.

Regelrådet bedömer att remissen ger en bild av vilka företag som berörs med en lista av nuvarande tillståndshavare. Av beskrivningar framgår också marknadsstruktur, inklusive huvudsakliga aktörer och samarbetsmönster. Uppgifterna om tillståndsinnehav och sändningsområden gör bilden överskådlig. En lista över företagen ger vägledning om antal. Branschtillhörighet har beskrivits. Vad gäller storlek framgår att två bolag har en mer utbyggd organisation. I viss mån kan detta ge en uppfattning om företagets storlek, men för att få en tydlig bild hade det varit önskvärt att ekonomisk omsättning eller personalstyrka hade framgått av beskrivningen.

Regelrådet finner att beskrivningen av berörda företag är godtagbar.

Påverkan på företagets kostnader och intäkter

I konsekvensutredningen tydliggörs att det är förenat med vissa kostnader att ansöka om tillstånd och sända kommersiell radio eller att söka medgivande att överlåta sådana tillstånd. Förslaget innebär verkställighetsföreskrifter till de bestämmelser som regleras i radio- och TV-lagen. Ansökningsavgiften för ansökan om tillstånd respektive medgivande vid överlåtelse av sådant tillstånd är 45 000 kr. respektive 25 000kr. och regleras i radio- och TV-förordningen. Förslagsställaren konstaterar att det som kan påverkas är att myndigheten inte reglerar mer än nödvändigt och härigenom belastar företagen med administrativa kostnader genom att begära in mer omfattande uppgifter än som är nödvändiga för myndighetens handläggning. De uppgifter som är nödvändiga för myndighetens prövning är bland annat att

de sökande ska visa att de har finansiella och tekniska förutsättningarna att sända, om de har eventuella anknytningar till staten, en region eller en kommun eller andra sökanden, men också en beskrivning vad de avser att sända för programutbud (programförklaring).

Bland annat anges att enligt regeringens förslag kommer det utgå en ansökningsavgift även för analog kommersiell radio. För de analoga tillstånden kommer det också att utgå en årlig sändningsavgift per tillstånd. Avgiftens storlek är beroende av den kommersiella radions reklamintäkter under närmast föregående år. Hur avgiften ska fördelas mellan tillstånden kommer troligtvis att regleras i radio- och TV-förordningen. De nya sändningsavgifterna anges vara avsevärt lägre än vad programbolagen tidigare betalat vid det hemliga anbudsförfarandet. Mediemyndigheten kan inte påverka avgifternas storlek utan kommer troligtvis att få ett bemyndigande att meddela verkställighetsföreskrifter om dessa avgifter. Betalningstidpunkter anges i besluten och anstånd kan medges i särskilda fall. De administrativa momenten för ansökan omfattar bland annat affärsplan, budget, tekniska uppgifter, ägarredovisning samt programförklaring. Det framgår av underlaget att etablerade aktörer i regel kan använda befintliga processer medan nya aktörer kan behöva konsultstöd. Kostnaden för detta stöd beskrivs i konsekvensutredningen som tillgängligt att köpa på marknaden till en kostnad av 1200–2000 kronor per timme. För digital kommersiell radio beskrivs att teknisk samverkan krävs och att utsändning hanteras genom avtal och överenskommelser. I remissen uppges att avgifter ersätter tidigare anbudssystem. Förslagsställaren uppger i sin beskrivning att kostnaderna för ansökningsförfarandet bedöms ha en marginell påverkan på företagets intäkter.

Regelrådet bedömer att kostnader beskrivs men enbart delvis kvantifieras. Underlaget redovisar nivåer för ansökningsavgifter och beskriver vissa administrativa moment, men anger inte tidsåtgång per moment eller hur kostnaderna eventuellt skiljer sig mellan små och stora företag. Det framgår att kostnader för konsulter kan förekomma men att det är svårt att uppgge exakt antal timmar som krävs då detta beror av verksamheten i fråga.

Regelrådet noterar beskrivningen av kostnader och intäkter och finner inte något skäl att ifrågasätta förslagsställarens bedömning i denna fråga. Det hade varit önskvärt att förslagsställaren hade uppgivit ett tänkbart spann för olika typer av bolag gällande konsultkostnader då detta hade givit en viss uppfattning om storleken på kostnader. Detta är dock inte avgörande för bedömningen.

Regelrådet finner att beskrivningen av kostnader och intäkter är godtagbar.

Påverkan på konkurrens

I konsekvensutredningen beskrivs att Mediemyndigheten bedömer att det är svårt för en aktör som inte redan har trätt in på marknaden att etablera en långsiktigt kommersiellt hållbar radioverksamhet, särskilt inte på nationell nivå. I radio- och TV-lagen regleras urvalsförfarandet. Tydliga föreskrifter tillsammans med informativa texter anges ge alla sökanden samma förutsättningar att lämna in tydliga och kompletta ansökningar. Det beskrivs i sin tur ge myndigheten ett gott beslutsunderlag där det är lätt att jämföra ansökningar. Vidare beskrivs att en stark kommersiell aktör har möjlighet att göra mer innehållsrika program än den som inte är lika resursstark. Det framförs också att Mediemyndigheten enligt föreslagen lag ska ta hänsyn till om en sökande har tidigare erfarenhet av kommersiell radio eller av andra ljudmedier och har förutsättningar att bedriva långsiktig kommersiell radioverksamhet vid tilldelning av tillstånd. En redan etablerad aktör beskrivs därför i vissa fall kunna ha försteg.

Regelrådet finner att den påverkan som sker av förslaget har beskrivits. Det framgår att etablerade aktörer möjligen kan ha ett visst försteg.

Regelrådet finner att beskrivningen av påverkan på konkurrens är godtagbar.

Särskilda hänsyn till små och medelstora företag

I konsekvensutredningen anges att verkställighetsföreskrifterna ska vara tydliga och lätta att förstå och inte innehålla strängare eller fler krav än vad som är nödvändigt för att myndigheten ska kunna göra rättssäkra bedömningar. Även små och medelstora företag har idag tillstånd att sända kommersiell radio. Myndigheten har därför redan nu i befintliga föreskrifter tagit hänsyn till att små och medelstora företag ska ha samma möjligheter att lämna in fullgoda ansökningshandlingar. De nu föreslagna föreskrifterna innebär ingen skillnad i detta avseende. Myndigheten kan dock inte ta särskild hänsyn till små och medelstora företag vid själva urvalsförfarandet av vilka som ska ges tillstånd eftersom det regleras i radio- och TV-lagen.

Regelrådet bedömer att remissen beskriver inriktningen att inte försvåra för mindre aktörer framgång. I sin planering har myndigheten tagit hänsyn till omständigheter och särskilda hänsyn till små och medelstora företag.

Regelrådet finner att beskrivningen av särskild hänsyn till små och medelstora företag är godtagbar.

Åtgärder för att begränsa kostnader och andra negativa effekter

Förslagsställaren uppger att ansöka om tillstånd är förenat med administrativa kostnader gällande tillstånd att sända kommersiell radio eller medgivande till att överlåta ett sådant tillstånd. Vad myndigheten kan påverka är att myndigheten inte reglerar mer än nödvändigt och härigenom belastar företagen med administrativa kostnader genom att begära in mer omfattande uppgifter än som är nödvändiga för myndighetens handläggning. Vidare kan lättillgänglig information om vad som gäller underlätta för aktörerna att lämna in ett fullgott underlag. Avgifternas storlek kan myndigheten inte påverka.

Regelrådet bedömer att den principiella inriktningen framgår och att förslagsställaren beskriver hur uppgiftskrav och information avses hanteras, med beaktande av att avgiftsnivåerna följer lag och förordning och därmed inte kan påverkas av myndigheten.

Regelrådet finner att beskrivningen av åtgärder för att begränsa kostnader och andra negativa effekter är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Av konsekvensutredningen kan utläsas att lag- och förordningsändringar planeras träda i kraft den 15 november 2025 och tillståndsperioden inledas den 1 augusti 2026. Utlysning av tillstånd kan ske från ikraftträdandet. Beslut annonseras på myndighetens webbplats. Upplysningar om sändningsområden, tekniska krav och samverkansfrågor kommer att publiceras. Informationsmaterial ska komplettera föreskrifterna och frågor kan ställas till utsedda kontaktpersoner. Äldre föreskrifter ska dock fortfarande gälla för tillstånd som har beviljats före ikraftträdandet och som gäller till och med den 31 juli 2026.

Regelrådet gör följande bedömning. Delaspekten är tydligt beskriven vad gäller datum, övergångsregler och hur information lämnas. Det framgår att utlysning kan ske från ikraftträdandet och hur beslut och upplysningar görs tillgängliga, samt att betalningspunkter och kontaktvägar anges.

Regelrådet finner att beskrivningen av ikraftträdande och information är godtagbar.

Hur och när konsekvenserna kan utvärderas

I konsekvensutredningen beskrivs att enligt propositionen ska det göras en utvärdering av effekterna av förslagen i radio- och TV-lagen i god tid inför nästa tillståndsperiod som inleds 2034. Enligt förslagsställaren kan konsekvenserna av de föreslagna föreskrifterna följas upp efter att tillstånd har meddelats och eventuella överklaganden har avslutats, med planerad uppföljning under hösten 2026. Ytterligare en utvärdering kan göras när myndigheten har prövat några ansökningar om medgivande till överlåtelse av tillstånd. Ett mått på om föreskrifterna är lämpligt utformade är om de varit tillfyllest för myndigheten i ansökningsförfarandet, om de gett tillräckligt underlag för att bedöma ansökningarna och meddela tillstånd eller om det har krävts många kompletteringar. Ett annat mått är att fråga de sökande om vad de anser om verkställighetsföreskrifterna och ansökningsförfarandet.

Regelrådet uppskattar beskrivning av såväl vad som har redovisats i proposition som myndighetens egna planer. Vidare vill Regelrådet poängtera behovet av att inhämta information från såväl tillståndssökande aktörer, såväl de som beviljas tillstånd respektive inte, som potentiellt andra aktörer som valt att inte söka tillstånd för att få en mer heltäckande bild av förfarandeprocessen. Med det sagt kan redovisningen utifrån förutsättningarna i det här fallet anses tillräcklig.

Regelrådet finner att beskrivningen av hur och när konsekvenserna kan utvärderas är godtagbar.

Överensstämmelse med EU-rätten och om förslaget går utöver minimikraven

Det redovisas att föreskrifterna utgör verkställighet av nationell lag. Urvalskriterierna utvidgas inte utöver lagens reglering och föreskrifterna bedöms vara förenliga med EU-rätten. Förslagsställaren anger att föreskrifterna är i överensstämmelse med EU-rätten och inte går utöver EU-rättens minimikrav.

Regelrådet finner inte anledning att ifrågasätta förslagsställarens bedömning gällande förenlighet med EU-rätt och att förslaget inte går utöver minimikraven.

Regelrådet finner att beskrivningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten och om förslaget går utöver minimikraven är godtagbar.

Övrigt som Regelrådet vill framföra

Regelrådet har inte funnit något annat av relevans för ärendets bedömning

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 8 oktober 2025.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Roland Sigbladh och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av Anna Nilsson

Anna-Lena Bohm

Ordförande

Anna Nilsson

Föredragande